

# VU Research Portal

## **Slimme overheid lokt slimme oplossingen uit!**

Manunza, E.R.; Jansen, C.E.C.

### ***published in***

SC  
2019

### ***document version***

Publisher's PDF, also known as Version of record

### ***document license***

Article 25fa Dutch Copyright Act

[Link to publication in VU Research Portal](#)

### ***citation for published version (APA)***

Manunza, E. R., & Jansen, C. E. C. (2019). Slimme overheid lokt slimme oplossingen uit! SC, 2019(4).  
<https://www.sconline.nl/artikel/slimme-overheid-lokt-slimme-oplossingen-uit>

### **General rights**

Copyright and moral rights for the publications made accessible in the public portal are retained by the authors and/or other copyright owners and it is a condition of accessing publications that users recognise and abide by the legal requirements associated with these rights.

- Users may download and print one copy of any publication from the public portal for the purpose of private study or research.
- You may not further distribute the material or use it for any profit-making activity or commercial gain
- You may freely distribute the URL identifying the publication in the public portal ?

### **Take down policy**

If you believe that this document breaches copyright please contact us providing details, and we will remove access to the work immediately and investigate your claim.

### **E-mail address:**

[vuresearchportal.ub@vu.nl](mailto:vuresearchportal.ub@vu.nl)

**Zoekterm: Slimme overheid lokt slimme oplossingen uit!**

Er is gezocht met juridische thesaurus op: Slimme overheid lokt slimme oplossingen uit!

**Gebruikte voorspecificaties:** Inclusief woordvariaties

---

**Over dit document:**

Informatiesoort: Tijdschriftartikel

Bron: SC

Titel: SC 2019/4 Slimme overheid lokt slimme oplossingen uit!, Slimme overheid lokt slimme oplossingen uit!, Ambtenarenrecht, SC, Slimme overheid lokt slimme oplossingen uit!

Auteur: Elisabetta Manunza, Chris Jansen

Documentnummer: SC 2019/4

---

**SC 2019/4 Slimme overheid lokt slimme oplossingen uit!**

---

26-02-2019

**Slimme overheid lokt slimme oplossingen uit!**

*Het belonen van innovatieve ideeën via competitieve procedures is cruciaal om te komen tot een nieuwe 'sociale' economie. De overheid mag die mogelijkheid niet onbenut laten.*

Sinds meer dan tien jaar betreft een belangrijk deel van het nieuws de desastreuze gevolgen van klimatologische fenomenen voor onze samenleving. Die worden in verband gebracht met global warming. Recenter is de constatering dat het vinden van goede oplossingen meer vereist dan versterking van onze dijken. De discussie richt zich nu ook op het versnellen van de transitie naar een nieuwe – meer sociale – markteconomie om niet alleen de opwarming van de aarde te bestrijden, maar ook de problemen die daarvan het gevolg zijn, zoals migratie, armoede, water- en voedseltekorten en oorlogen. Deze problemen vragen om urgente acties. De innovatieve kracht van de samenleving daarvoor benutten is cruciaal (*Staat van de Europese Unie 2019*). De vraag is of de overheid daarvan voldoende gebruikmaakt.

Dat bij aanbesteden een betere prijs-kwaliteitverhouding wordt verkregen en corruptie wordt bestreden, is algemeen bekend. Maar in hoeverre wordt door de overheid daadwerkelijk gehoor gegeven aan de instructie uit artikel 1.4 van de Aanbestedingswet om bij de inrichting van aanbestedingsprocedures zoveel mogelijk maatschappelijke waarde te creëren? Bij een slimme opzet van de aanbesteding kan tenslotte door zoveel mogelijk aanbidders met elkaar te laten concurreren innovatie worden gestimuleerd. Daarom kopen ook private partijen als Shell, Philips of KLM in via competitieve procedures, ondanks dat zij niet verplicht zijn om aan te besteden.

Toch wordt in de pers en de politiek het nut van de aanbesteding als inkoopinstrument telkens weer ter discussie gesteld. Aanbestedingen zouden onnodig tijdrovend en complex zijn. Alleen al in de laatste maanden ontstond discussie naar aanleiding van het vermeende corruptieschandaal bij de inkoop van alcoholtesters door de Nationale Politie en bij het rechtvaardigen voor het *Buy Dutch*-beleid door het ministerie van Defensie. Bij aanbestedingen in de zorg zijn de geluiden zo negatief dat alternatieve inkoopsystemen zoals *open house* erg populair zijn. Dit niet-competitieve vergunningstelsel waarin de aanbesteder geen keuze maakt voor één of meerdere uitvoerders maar met alle aanbidders die aan specifieke van tevoren vastgestelde voorwaarden voldoen, een contract sluit, is volgens de *Monitor Gemeentelijke zorginkoop 2018* (N. Uenk e.a.) meer regel dan uitzondering.

Maar er is ook een trend in precies de tegenovergestelde richting. Op terreinen buiten de overheidsinkoop, die niet onder de Aanbestedingswet vallen, ziet men steeds meer het nut in van competitieve procedures om innovatieve oplossingen uit de samenleving te halen. Waarom niet bij de verkoop van overheidsgebouwen en -gronden potentiële kopers met elkaar te laten concurreren – niet om de hoogste prijs te realiseren, maar om ze uit te dagen tot het bedenken van nieuwe oplossingen om bijvoorbeeld huisvesting voor kunstenaars, start-ups of burgerinitiatieven mogelijk te maken? En dan niet via een gemeentelijk omgevingsplan, maar door het projectspecifiek definiëren van contractuele voorwaarden? Zoals vorig jaar de gemeente Amsterdam deed met de verkoop van de Bijlmer Bajes. Of waarom niet ondernemers uitdagen – door ze met elkaar te laten concurreren – tot het bedenken van oplossingen om zo min mogelijk geluid te produceren bij hun bedrijfsactiviteit? Of horecavergunningen in drukke steden in competitie te verdelen onder die ondernemers die de slimste oplossingen bedenken voor de overlast die ze door toename van toeristen, horecabezoekers, vervuiling, et cetera veroorzaken?

Het uitdagen en belonen van der- gelijke ideeën via competitieve procedures, met een grotere kans op verkrijging van een vergunning of een voormalig overheidsgebouw, is een spin-off voor de transformatie naar een nieuwe 'sociale' economie die de overheid niet langer onbenut kan laten.

*Elisabetta Manunza en Chris Jansen*

Elisabetta Manunza is hoogleraar internationaal en Europees aanbestedingsrecht verbonden aan het Public Procurement Research Centre van de Universiteit Utrecht.

Chris Jansen is hoogleraar privaatrecht verbonden aan het Centre for Public Contract Law & Governance van de Vrije Universiteit Amsterdam.